

KURJER LITEWSKI

w WILNIE we Srodę dnia 7 Pazdziernika. V. S. ROKU 1806.

S. PETERSBURG V. S. d. 28 Września. G. artylleryi Korsakow zasiadać ma w Senacie; będzie głównym Dyrektorem górniczego korpusu kadetów, i otrzymał bryllantowe znaki orderu S. Alexandra Newskiego. Półkownik Swinin ozdobiony orderem S. Anny 2 klasy. W Kałuzkiej Gubernii Maior Lwow mając 2 wioski, w nich dusz męzkich 169, przez lat 24 posiadając ten dziedziczny majątek, starał się o dobro poddaństwa swego. Teraz przyszedłszy do starości, bezpotomny, chcąc nadgrodzić tym ludziom dobrym ich przywiązanie do osoby swoiey, postanowił zostawić dla nich na potomne czasy trwałą pamiątkę. Więc do opieki powszechnego opatrywania wnosi wiecznymi czasami kapitał, od którego 4 procenta iść powinny na opłatę podatków wiejskich skarbowi, procent zaś piąty do pomienionej opieki. Zaden z następców jego i dziedziców, aniteż poddani kapitału nigdy podnieść nie mogą. Gdyby majątek był kiedy rozdzielony, kapitał tak że i procenta w miarę dusz dzielić się powinny. J. J. Mość o tém uwiadomiony, rozrządzenie Maiora potwierdził, iako pożyteczne poddaństwu i skarbowi.

BELGRAD d. 22 Września. 40 t. Serwianów niedawno zawołanych pospolitęm ruszeniem do obózów Czernego, zgromadziła się pod Korwingrad i Nowibazar. Część wojska Tureckiego przyszła pod Nissę; lecz gdy lud Chrześcijański okazał ochotę do bitwy, Bissurmanie udali się wraz ku granicom Bulgarii, zkład wyglądają nowych posiłków. Godzi się rozumieć, że te nie rychło przybędą, a tegoroczna kampania końca blizka, zeydzie w bezczynności; z niemłym zyskiem dla Serwianów, którzy czas mają potrzebny do urządzenia wojsk swoich. Pod murami naszymi nie ma Czerny nad 8 t. ludu. Kusanzy częste wycieczki dozwala czynić Jańczarom.

WIEDEN d. 4 Pazdziernika. Naywyższy Sędzia Węgierski Jwany od 50 letniej służby został uwolniony; urząd jego otrzymał Urmeny. Obywatele Królestwa zaczynają przysyłać do rządu hojne ofiary, na wsparcie obywateli prowincyi przez wojnę wyniszczonych; z tego źródła niższa Austria niedawno odebrała blisko 100 t. zł. ryńs. W Pesth i Budzie d. 22 Września było trzęsienie ziemi; więcej jednakże było strachu niż szkody, skończyło się wszystko na wzruszeniu domowych sprzętów, i ucieczce mieszkańców. Ze Włoch iest wiadomość, że wojska Francuzkie odzyskawszy Calabryę, rozkaz odebrały powracać do Neapolu, gdzie lękać się zaczęto wzruszenia domowej spokojności; tymczasem nowe wojska na pomoc Ferdynandowi 4 przysłane, wylądować miały w południowych prowincjach Królestwa.

Monarchia Austriacka bierze wojenną postać. Wszystkie granice tak żołnierzem osadzić kazano, ażeby w czasie krótkim z wielu mniejszych dywizyi uformowała się łatwo armia ogromna. Półki Morawskie i Szląskie do Czech przeprowadzono. Całą potęgę Cesarz podzielił na 4 główne części; i iest rozłożona ku

granicom Włoskim, główna kwatera w Pettau, 2 w Austrii wyższej, główna kwatera Wels; 3 w Czechach główna kwatera Pilsen, Eger; naostatek 4 rezerwa w Austrii niższej, główna kwatera Wiedeń i Munkendorf. G. Andreossy dziś przybył do naszej stolicy. Magazyny i ammunicye w Morawii zebrane, Arcy X. Karol do Czech kazał przewozić. Do Saltzburga nie wkroczyły wojska postronne. Słychać o zawartej umowie, która z iedney strony obowiązuje Francuzów, ażeby wojska swoje za rzekę Lech cofneli, z drugiej Austrię ażeby obozu nie miała na lewym brzegu Ems rzeki.

LONDYN d. 1 Pazdziernika. Ugoda z Berlińskim dworem już zawarta, albo przynajmniej bliżka, nie iest tajemnicą; ogłosili Ministrowie, iż zamknięcie portów Pruskich nad morzem Niemieckim leżących, i rzek Ems, Elby, Weser, d. 16 Maia nakazane, ustać odtąd powinno; zatem wolno statkom obojętnych Mocarstw zawiać i handel prowadzić bez przeszkody. Taki iest krok pierwszy nowego Ministra zagranicznych interessów Lorda Howick; domyślają się niektórzy, że Hannover przywrócony być ma niemieckając do tego stanu, w jakim był przed wojną, to iest powróci pod panowanie Jerzego 3, zasadzając się na oświadczeniu dawném Foxa, iż Angielski Monarcha nigdy na żadną ugodę zezwolić nie może, któraby obrażała honor korony jego, i prawo do Niemieckich krajów dziedziczne nawzajem rządowi Pruskiemu Brytanii. W. odda wszystkie dotąd zabrane okręta, przedane zapłaci. Obiaśni się rzecz wkrótce; dotąd nie wiziemy w portach naszych gotowości do przewiezienia wojska lądowego do Hannoveru.

Rzecz niewątpliwa, iż wysyłamy poselstwo wielkie do dworu Berlińskiego, z Lordem Morpeth wieżdza wiele osob, których talenta znaiome są narodowi, Ross, Frere, Carlisle; powróci do nas poseł Pruski Jacobi Jeżeli zapali się wojna w Niemczech nowa, liczne wojsko nasze pomagać będzie zprzymierzeńcom; już nawet ma być wyznaczony komendant naywyższy z GG. przydanemi do prowadzenia dywizyi. Zaczynając negocyacyą na północy, nie podobna kończyć zaczęta w Paryżu. Ministrowie o wieżdzie Napoleona uwiadomieni, posłać mieli rozkaz Lordowi Lauderdale, ażeby powracał do oycyzny; iakoż wtých d. iest spodziewany. Departament wojenny zalecił, ażeby nie licząc regimentów już wysłanych, ieszcze 30 t. żołnierza gotowało się do zamorskiej wyprawy; Admiralicya potrzebne okręta zgromadza.

Flotta Brytańska dziś liczy 1 Admirala flotty, 53 Admiratów czerwoney, białey, błękitney flagi, 50 Wice Admiratów, 57 Kontr Admiratów, 672 Kapitanów 1 rangi 4842, 2556 Poruczników; tak wielkiej liczbie wyższych Officyerów odpowiadającą mamy liczbę okrętów lin. fregat, korwet, mniejszych statków; tych lista na miesiąc terazn. ogłoszona nie różni się bynajmniej od przeszley.

Obróty Adm. Willaumetz niewiadome; krążył czas n e iaki blisko brzegów Ameryki północney; Warren znaleźć nieprzyjaciela nie mogąc, rozumiał że ten do Terranova przedsięwziął wyprawę i poszedł zasłaniać rybitwów naszych. Do Martiniki nie powracają Francuzi; można więc wnosić, że mniej więcej krążąc po Oceanie, zmordowani nakoniec muszą powracać do Europy. Dla tej przyczyny rząd nasz Admiralom stojącym u brzegów Hiszpańskich, Portugalskich, Francuzkich zalecił mieć straż pilną; nawet Louis rozkaz odebrał wychodzić pod żagle z Falmouth. Strachan nie znalazłszy nieprzyjaciół w Judyi zachodniej, po krótkim spoczynku opuszcza Barbados; lecz gdy szuka oddalonego Willaumetz, spotyka burzę straszliwą. Niewiadomo co się z nim stało; ieden z okrętów eskadry w oplakany stan, bez masztów, za pomocą statku kupieckiego powrócił do Anglii, 2 inne lin. widzieli żeglarze pasujące się z nawalnościami bardzo już uszkodzone, o 4 innych nic nie słyszemy.

Po wszystkich departamentach u nas morskich i lądowych, widziemy czynność i nadzwyczajny pośpiech, iakie od początku wojny terazn. nie były. Ustał wiatr przeciwny, wojsko do Sycylii przeznaczone wyspę Wight opuściło; inne eskadry do Buenos Ayres i wysp cukrowych pośpieszają; lecz te są niczem w porównaniu z wojskiem i flottami ogromnemi, które gotować teraz kazano, całe siły swoje nateżać Brytannia, ażeby wojnie przedłużoney koniec chwalebny położyć.

Zwłoki śmiertelne Föxa będą pogrzebione d. 16; na trumnie krótki iest napis: Karol Fox zmarły d. 13 Września r. 1806, lat mając 58. Tymczasem Elektorowie Wetsmunsteru nie zgodzili się jeszcze na wybór Reprezentanta nowego, pragnąc nieodmienne, ażeby ten stopień dostał się najgodniejszemu. Młody Percy iest Kandydatem, wspierają go Ministrowie, Whitbread oświadczył się przeciwnikiem. Lecz obywatele są podzieleni między znajomego Sheridan, i Irlandczyka Grattan, który od r. 1778 słynąc wymową, duchem obywatelskim, cnotą u ziomków, był zawsze gorliwym obrońcą swobod oyczystych w Parlamencie Dublińskim; dziś po zaszłej Unii zasiada w naszym, z równą zawsze sławą.

Kompania Hiszpańsko-Filipińska do Lorda Grenville prezydującego w izbie skarbowej odezwę uczyniła, że skarby zabrane przez Anglików w Buenos Ayres, i przesłane do Londynu, nie należały bynajmniej do Króla Katolickiego, aniteż do kompanii, lecz własnością były prywatnych osób, zatem wrócone być mają. Grenville na radę zwołał konsyliarzów swoich i eżeli doniesienie iest prawdziwe, nastąpi nadgroda; prywatney własności zabor prawem u nas iest zakazany. G. Achmuty został w pomienionej osadzie komendantem tylko, zwycięzca Beresford Gubernatorem, z pensją roczną 10 t. FS. iaką dotąd odbierali Hiszpańscy. Opisać trudno, z iakim pośpiechem kupcy nasi wyprawiają okręta rozmaitym towarem ładowne do rzeki Plata; zysk nieomylny, chociażby nawet pokoy był podpisany prędey nad mniemaie. G. Whitelock ma prowadzić wyprawę nową do Ameryki południowej.

Ponieważ rząd ogłosił nie dawno handel wolny z Murzynami, dla pannałego w Hayti Dessalines i przedniejszych urzędników iego Londyńscy obywatele posłali znaczne podarki. Gdy korsarze Francuzcy wiadomość odebrali, że flotta Antilska więcej 300 żagłów licząca, przy słabej straży zbliża się do brzegów naszych, wnet wszyscy z portów ruszyli szukając zdobyczy. Admiralicja 4 fregaty z Plymouth, tyleż z Port-

smouth wysyła na odpędzenie tych nieprzyjaciół, którzy już nam szkodę znaczną uczynili. Podróżni z wysp cukrowych przybyli zgodnie świadczą, iż G. Kapitan Villaret w portach Martiniki przygotował wiele sucharów, mięsiwa, i innych potrzeb dla nowej eskadry, która do niego z Europy miała przybyć, i nie długo bawiąc pośpieszyć na miejsce przeznaczone. Od nieiakiiego czasu Francuzi unikając bitwy z Anglikami, statkom swoim niestannie krążyć zalecili, ażeby trudniej znalezione być mogły, przebiegając zaś rozmaite morza, łatwiej zdobycz potkały.

Ze Lord Fitzwilliam pierwszy z przyjaciół Föxa, którego zmarły Minister szacował najbardziej, złożył swój urząd, wniosła Oppozycja dzisiejsza, iż Grenville górnje dziś w radach Królewskich. Odpowiadają przeciwnicy, że synowiec Holland Ministrem został. Nowy zarzut, że X. Bedford Wice Król Irlandzki ma być odwołany. Może to nastąpić, lecz nie wątpi żaden z obywatelów gorliwych, iż Ministrowie dzisiejsi pracują iednomyślnie nad obroną i uszczęśliwieniem Anglików, zapominając dla dobra powszechnego, do iakiej strony przedtym należeli.

Z Trinitady doniesiono że G. Miranda oddalając się z portu przyjął tytuł Generała en chef armii Columbińskiej; wiadomo iż niektórzy caley Ameryce dają imie Columbia, od Columba Genuńczyka, który tę część okręgu ziemskiego pierwszy odkrył. Eskadra iego składa się z 10 żagłów, nie ma wątpliwości, że ją przeprowadzą Angielskie statki. D. 24 Lipca żeglugę zaczawszy, wkrótce miał wylądować pomyślnie w Guaira mieście leżącym nad odnogą Paria, zkad ruszył do Cumana i Barceillon. Ostrzegać nie trzeba, że doniesienia prywatne z tak dalekich stron przychodzące są wątpliwe.

Klub Whigs na zgromadzeniu nadzwyczajnym postanowił własnym kosztem zrobić monument wspaniały Foxowi, któryby w potomnych wiekach Anglikom i przychodniom na pamięć przywodził cnoty, talenta, zasługi zmarłego Ministra w oyczyźnie. Eskadra Lorda S. Vincent stoi w Lisbońskim porcie. Sam Admirał mieszka na wsi blisko stolicy. Utrzymuje się powieść, iż Anglicy uzbraiają wszystkie Portugalczyków okręta wojenne, mając one uprowadzić to pewna, iż ieden z nich wysłany na morze, powrócił zdobywszy 2 korsarzów Algierskich.

Ministrowie rozkaz przesłali do Buenos Ayres, iakim sposobem ta osada, i inne które zdobyć możemy, rządzone być mają. Beresford i Popham znieśli pogłowne przez Hiszpanów wybierane z rodowitych Ameryki mieszkańców; dziś wszyscy ludzie bez różnicy, w tych stronach iednostayny podatek płacić Anglikom powinni; rząd nasz ustawę pochwalił.

W regimentach pieszych 14 i 88 na wyprawę zamorską przeznaczonych, gdy już siadły na statki, zagaściła się choroba oczu, tak dalece iż w pierwszym 400, w drugim jeszcze więcej ludzi liczono do służby niezdatnych, obydwu na ląd powracać musiały. Obywatele Londynu na radę walną zgromadzeni wczora postanowili, przesłać uroczyste dziękczynienie żołnierzom, którzy zdobyli Przygórek dobrej nadziei, Buenos Ayres, i zwycięztwo odnieśli pod Maida. Kapitan Okrętu Leander Whitby, Amerykanom uprzykrzony, których tamował handel i żeglugę, odwołany do Portsmouth, stanął przed sądem wojskowym, dla usprawiedliwienia czynności swoich. Negocjacya z posłami RP. idzie opieszale do tej nawet wpływ mieć musi stan dzisiejszy politycznych interesów między Europejskimi Mocarstwami. Rozumieją żeglarze nasi, że Willaumetz zawinął do Bostonu

Gdy G. Sebastiani przybył do Constantinopola, kupcy Angielscy lękając się zerwania pokoju między Portą i Brytanią udali się do Posła Arbuthnot o radę, co im czynić należało. Poseł odpowiedział d. 12 Sierpnia, iż przyjęcie dobre Ambassadorsa zadziwiać nie powinno, gdyż Sultan wiedział o dobrem przyjęciu posła swojego w Paryżu. Turcy w żadnym przypadku narażać się nie mogą na zerwanie przyjaźni z Anglikami; 2 ich eskalry po morzu śródziemnym krążące zginęłyby natychmiast; Selim 3 obojętnym zostać pragnie.

Burza eskadrze Adm. Strachan szkodliwa, po morzu rozruciła flotę z wysp cukrowych płynącą, której część tylko u brzegu postrzeżono. Graf Clermont Francuzki emigrant 84 letni weteran umarł. Słychać, że wyżej wspomniany Admirał z kilku okrętami w porcie Halifax szukał schronienia.

NEAPOL d. 9 Września. Massena d. 30 Sierpnia miał główną kwaterę w Cosenza; z tego miejsca wysłał dywizye w różne strony, ścigając Calabryjczyków rozproszonych, którzy nie złożyli jeszcze broni. Część bliższą prowincyi zdać się uspokojoną; do dalszej teraz wkraczają Francuzi, mniej mając do czynienia z mieszkańcami, gdzie Anglików nie było. Sidney Smith często zbliża się do brzegu Neapolitańskiego, czasem ludzi na ląd wysadza; lecz straż są gęste i pilne. Znałomy Fra Diavolo wylądowawszy z garstką zbrojnych między Terraciną i Gaetą, został pojmany; związanego Francuzi odesłali do stolicy naszej; wyrazić trudno, z jaką ciekawością gmin cisnął się dla widzenia tego człowieka. W Palinnuro bunt nowy powstał; łączą się z rokoszanami Albańczykowie załogą postawieni w Gaecie, naczelnikiem był Guariglia; ten zamyka się we wsi Camarota leżącej na skale przepaściami otoczonej, blisko Salernu. G. Lamarque szturm przypuszcza; wdzierają się na mury po drabinach Francuzi, upatrzywszy w jednej stronie łatwy przystęp; gmin nie wyćwiczony bronił się słabo w miejscu, które niedawno Gaetą małą nazywać chciano. Kto uciekł na statki u brzegu będące, żyw został, ięńców brać nie chciał Lamarque, 7 dział zdobył.

MEDIOLAN d. 20 Września. W Dalmacyi rozruch miał wkrótce wybuchnąć, którego pobudki, wielkość, okoliczności ogłoszone nie są. To tylko wiadomo z odezwy Prowedytora Prowincyi Dandolo, iż między ludem ogłos był powszechny, że tę prowincyą opuszczają Francuzi, Austryakom przywrócić ją mieli. Wspomniany urzędnik w odezwie do obywateli wyznał, że cierpią wiele, przyrzeka ulgę imieniem Napoleona, tymczasem ofiarując znaczną sumę za przystawienie żywych lub umarłych dowódców rozruchu; wszyscy uciekli; mieszkania ich spalić kazano. Z Genui pod żagle wyszła eskadra przez Francuzów uzbrojona w tym porcie; składa się z 2 okrętów lin. od 74 armat, 4 fregat, 3 korwet; płynie do Toulonu zapewne, dla złączenia się z liczniejszą, obydwie razem przeć mają do Neapolitańskich brzegów.

Publiczne i prywatne pisma są napełnione wiadomościami o spodziewanej wojnie; trwoży Włochów mieszkańców ten ogłos; nie wiemy jednak w całym kraju żadnego przygotowania, wyiowszy zaciąg zwyczajny młodzieńców na dopełnienie półków narodowych. Na granicy Austriackiej stoi dywizya pod G. Lecchi; Marmont Francuzką już odprowadza z Dalmacyi do Friulu, zostawiwszy G. Molitor i Lauriston dla bronienia twierdz kilku; w nagłej potrzebie Józef Buonaparte i Massena przybędą z wojskiem Neapol zastępującem. Trzęsienie ziemi, które d. 26 Sierpnia Rzymianom uczuć się dało, nie roz-

szerzyło klęsk swoich za granice państwa kościelnego, tam nawet w niektórych miejscach tylko widzialna; jest szkoda, mianowicie w okolicy Rzymu.

PARYŻ d. 30 Września. Serce nieśmiertelne u nas pamięci Marszałka Vauban zmarłego w r. 1707 uroczystym obrzędkiem z kościoła S. Łazarza w którym spoczywało G. Clemencet przeniesł wczora do świątyni Inwalidów. Gdy blizkie jest podobieństwo do wojny, rząd armią wzmacnia nowemi półkami; wczora kazano zaciągać legion północnym zwany. X. Borghese wyjechał do Niemiec, Marszałek Kellerman do Moguncyi; syn jego w Austerlitz ciężko ranny jeszcze nie przyszedł do zdrowia; ocieca formować gwardye narodowe, komenda jego rozciągać się ma wdluż Renu; H. Buonaparte udał się do Stutgardu. Dotąd obrady Senatu przed narodem utajone, żaden wyrok nie ogłoszony; same tylko wojenne przygotowania, ciągnięcie armii, oddalenie się wódzów zagranicę domysł zrodziły, że nowe niebezpieczeństwo nam grozi. Lauderdale i G. Knobelsdorf u nas bawią. Howick następca Foxa czyni nadzieję, że pokój ma być przywrócony.

Przedniejsze produkta przemysłu Francuzkiego są wystawione na widok publiczny od d. kilku. Minister Champagny przejrzał wszystkie sklepy; tłum ciekawych kraiowców i cudzoziemców niezmierny. Korunki, sukna, meble, porcellana, naczynia złote i srebrne, kobierce, kamienie drogie, materye iedwabne, instrumenta wieloraki, maszyny nowe, pojazdy, zegarki zwracają najbardziej uwagę patrzących. Minister wszystkich tych rzeczy dokładną listę ogłasza, z wypisaniem nazwiska miejsc, rzemieślników i artystów, krótko wspomniat: że sukna w Elbenf, Louviers, Verviers, Sedan nowemi maszynami są polepszone, garbarnie w Pontaudemer wydoskonalone; materye Lyońskie przed innemi zachowują pierwszeństwo; korunki, płótna w Belgium, Isere, Nord, Orne, Mayenne, Rhosne, Cotes du Nord żadnym nie ustępują w świecie; porcellana, roboty złotnicze, jubilerskie u postronnych szacowane. Zakaz wprowadzania towarów Angielskich bawełnianych, nie wytepił gustu do nich, lecz przynajmniej Francuzi za pomocą maszyn od rządu fabrykom dostarczonych sami wszystko robić zaczęli; kraj bawełny potrzebuje na r. za 160 mill. Piły, kosy, sierpy, inne roboty stalowe i żelazne kupujemy za granicą, lecz i te fabryki rozmnażają się powoli. Błąd był powszechny, że Paryż fabryk nie ma, owszem ze wszelkich względów ta stolica inne miasta narodowe przewyższa, i najwięcej produktów szacownych dostarcza handlowi zagranicznemu. Nakoniec przydał Minister, że z 5 t. fabryk narodowych produkta są przysyłane na popis.

D. 21 Angielska eskadra zamek Lotte, niedaleko Granville szturmowała; trwał ogień 4 godziny; mało sprawiwszy nieprzyjaciela uszedł na głębiny; i powrócił wkrótce pod flagą Francuzką, zmyślając iż z korwety nasze od Anglików uciekają, wystrzelił razy kilka, i brzeg opuścił. Między G. do Niemiec zawołanemi jest Marescot Dyrektor korpusu inżynierów. Senator G. Rampon jutro w S. Omer ma odprawić rewia gwardyi narodowej.

MUNCHEN d. 26 Września. Berthier wyjechał do Anspach. Soult kwaterę przenosi z Passau do Ratisbony. Wojska Francuzkie opuścić mają kraj nasz zupełnie, przechodząc do Frankonii; Bawarskie nad rzeką Inn rozłożone będą; wszystkim regimentom swoim Maxymilian 1 amunicye rozdać kazal; iak przy zagaeniu kampanii, 9 nowych śpiesznie dopełniamy. Z Braunau nie ustąpili Francuzi; ięńce Austri-

acry czekaia uwolnienia. Słychać iż G. Mack wyrokiem sądu wojskowego na śmierć skazany został; rzecz oddana jest do potwierdzenia Cesarzowi. Józefowie podali projekt Maksymilianowi, jakim sposobem Auszburg na być utwierdzony; koszt wynosić będzie 58 mill. złot. ryńs. którego część dadzą Xiążęta wchodzący do związku Reńskiego; lecz trzeba na to czasów spokojniejszych. Podobnym sposobem Ulm utwierdzone zostanie, z kąd główną kwaterę Berthier przenosi do Nordlingen. Wczora przez Auszburg prowadzono z Paryża podarki, które G. Sebastiani ma ofiarować Selimowi 3. Francuzki garnizon wkroczył do cytadeli Wurtzburgskiej. Norimberga wiele rozmaitej żywności dostarczyła Francuzom, którzy w okolicach wytkneli oboz na 30 t. żołnierza. Bernadotte z G. Leopoldem Berthier, Drouot, Werle, Frere i st. w mieście.

AUSZBURG d. 29 Września. Maksymilian odebrał list od Napoleona, w którym rządca Francuzki donosi, że uzbraia się Monarcha Pruski; cel i podobki niewiadome. korespondencya dotąd między Paryżem i Berlińskim dworem była przyjacielska, przeciwni związkowi Reńskiemu nic nie zarzucono. Los przyszły Saxonii, Hassyi, miast Anzatyckich być może przyczyną wojny. Francya traktatem d. 12 Lipca obowiązana się dać pomoc zprzymierzeńcom, na upadek miast pozwolić nie może, gdy do ich całości Brytania W. pokoy przywiązała; nad Renem niższym zgromadziła się Francuzi. Bawarya powi na być gotową na przypadki; ażeby moc gwałtem odparła, gdy zginie nadzieja ugody spodziewanej. Podobne temu listy pisano do domów, Wurttemberg, Baden, Darmstadt, Berg, Nassau, i Prymasa. Maksymilian potęgę swoją na 4 części podzielił; 1 w liczbie 12 t. zastępuje Tyrol pod G. Seeger, który twierdzi Kufstein i kilka innych umocnień od ścieżki Austriackiej; 2 pod G. Wred pod Aichstadt z 15 t. 3 pod G. Deroi o mil 5 od naszej stolicy w liczbie 16 t. 4 pod G. Minuzzi w Norimberdze ma głów 6 t.

Potwierdza się wiadomość, iż Austriackie wojska z Saltzburga za rzekę Enns wyciągają. Z wyższego Palatynatu i Frankonii doniesiono, że Francuzi nagłe zgromadzili się do obozów; dywizye Soult, Bernadotte, Davoust, Lefevre, i Mortier do ostatniej wcielenia, zciągają przez Norimbergę, Bamberg, Anspach, Wurtzburg; niektórzy GG. szli przez Erlangen, ostrzegłszy o tem rząd Pruski. Arcy X. Ferdynand przez edykt ogłosił, iż przystępuje do związku Reńskiego, biorąc tytuł W. X. Wczora Minister Berthier iechał przez miasto nasze, do Wurtzburga pośpieszając na przyjęcie Napoleona. Regimenta Xiążąt zprzymierzonych mają być z Francuzkami połączone w przypadku wojny.

CASSEL d. 5 Pazdziernika. Elektor nasz d. 1 wyjechał do głównej kwatery wojsk Pruskich w Saxonii; wraz po oddaleniu się jego przybył G. Bertrand z tajnymi propozycjami od Napoleona. Zjemy dotąd w niepewności, do której strony ma należeć kraj Haski; jest nadzieja, iż obojętnym zostać może; Elektor za kilka d. tu powraca; tymczasem cokolwiek jest sprzętów droższych w zamku i mieście, pakować kazano do przewożenia na miejsce bezpieczne.

BAMBERG d. 5 Pazdziernika. O śpiesznych obrótach armii Francuzkiej nie mamy nic pewnego; dywizye wszystkie zdają się zmierzać do Wurtzburga, gdzie bawiać nie długo ciągną do Saskich granic. Do pomienionego miasta przybył w tych d. naprzód Berthier, za nim Murat, Bernadotte, Davoust, naostatek wczora miał wiechać Napoleon; gwardya, inne regimenta z Paryża i departamentów wewnętrznych

Francyi, przybywają na wozach od Renu; mówić nie trzeba, iak wiele przez to kraj cierpi.

WURTZBURG d. 2 Pazdziernika. Główna kwatera Francuzkiej armii od kilku d. jest w murach naszych, z Ulm przeniesiona. Przez miasto wiziemy ciągnące dywizye konne i piesze z artylleryą iak słychać do granic Saxonii i Fuldy. Berthier, Lefevre z GG. prezentowali się Arcy X. Ferdynandowi, który d. wczorayszego poddanym donosząc o przystąpieniu swoim do Federacyi Renu, mocą umowy zawartej w Paryżu, wziął tytuł WX. Wurtzburgskiego, X. Frankonii. Murat dziś przybył, Napoleon spodziewany za kilka godzin.

BERLIN d. 11 Pazdziernika. Dotąd nie wiemy, wojna będzie, czyliż pokoy w Niemczech zakwitnie. Przez naszą stolicę nie przestają ciągnąć regimenta z Pomorza i prowincyi Pruskich sprowadzone, pełne ochoty i ducha rycerskiego, który rząd i obywatele zapalić i utrzymać usiłują, iak przez gorliwe namowy i wielokrotne widowiska, iak przez liczne ofiary i obietnice dla tych, którzy się poświęcili dla obrony i sławy narodowej. Dywizye które według rozrządzenia pierwszego rezerwy formować miały, łączą się teraz z wojskiem głównym w Saxonii; z tych stron czekamy najważniejszych wiadomości, ponieważ nie tajno, iż na granicach Elektoratu zgromadziła się Francuzi i zprzymierzenie pod Napoleonem. Nowy poseł Angielski Lord Morpeth zawinął do Hamburga; w tém mieście ogłoszono imieniem Ierzego 3, że zamknięcie portów Pruskich ustalo, a rzeki Elba, Ems, Weser otwarte będą żeglazom naszym i obojętnym. Jacobi dawniey poseł nasz u dworu Londyńskiego, odebrawszy rozkaz od Króla z głównej kwatery Naumburg, pośpieszył na dawne miejsce.

HANAU d. 3 Pazdziernika. D. 1 Napoleon opuściwszy Moguncyą, w nocy przybył do Frankfortu, i po długiej rozmowie z Marsz. Augereau, przez Aschaffenburg pośpieszył do głównej kwatery Wurtzburga. Za nim ciągną wojska z lewego brzegu Renu teraz przeprawione, i dawniey stojące w okolicach naszych. Lefevre od Schweinfurt przez Arnsheim rozciągnął się do granic Fuldy, Soult wkrain Bamberskim. Davoust i Ney lewe skrzydło formować mają. Xiążęta do związku Reńskiego wchodzący, śpiesznie zgromadzili przepisana liczbę żołnierza. Badenkie pólki są w drodze do Mergentheim. Murat uprzedzając Napoleona w Aschaffenburgu, oddał wizytę X. Prymasowi, który 1500 żołnierza dać musi, na zmocnienie załogi Mogunczkiej. W tém mieście bawiać rządca Francuzki oglądał dawne twierdze i nowe w Cassel wystawione, mając z sobą brata H. Buonaparte. Przeszedłszy Ren Francuzi, w krain Niemieckim wiele wozów dostarczyć kazali, dla przeprowadzenia wojsk do Frankonii. G. Marescot został w Moguncyi, z kąd ma kierować transporta artylleryi i amunicyje. G. Dupont przez Coblence przeszedł na czele 11 t. iazdy. Na Renie zatrzymano wszystkie statki, któremi w górę rzeki mają być prowadzone zawady obozowe. Podobnym sposobem Francuzi na Renie postąpili; tam nie tylko w dół rzeki ma płynąć artyllerya, ale nawet dywizya grenadyerów G. Oudinot z Neufchatel do Humingue przybyła; lecz niewiadomo czyli stanowiący w Moguncyi uda się do Frankonskich obozów, przyłączy się do dywizyi M. Augereau na granic Hesse Casselskiej, albowiem do Batawów i Francuzów od Renu niższego ciągnących. Magazynów żałdych nie zakładano na lewym brzegu, którego straż zostaje przy gwardyi narodowej.